

Inhoud

- 2 IJzeren kerken: een voorlopige stand van onderzoek
Adriaan Linters
- 19 Metalen koepels in Brusselse kerken (1840-1940)
Romain Wibaut
- 29 Handelscatalogi van ijzer- en staalwerkplaatsen: een zoektocht naar hun bouwkundig oeuvre
Ine Wouters
- 40 Van luiwerk tot bovenloopkraan. De verborgen wereld van die vreemde ijzeren constructies in fabrieksgebouwen, het erfgoed van gebouw-gebonden hijswerktuigen in Nederland
Jur Kingma en Gerard Jacobs
- 60 Hasselt Bridge anno 1938: hoe een ingestorte brug wereldfaam verkrijgt als schoolvoorbeeld van brosse breuk
Sven Curé
- 72 Danly en de Forges d'Aiseau: Belgische prefab in ijzer over heel de wereld
Adriaan Linters

IJzer

Dit is alweer het derde nummer dat dit jaar verschijnt en nog steeds hebben wij de covid-19 pandemie nog niet overwonnen. Wel neemt de hoop toe dat er binnen niet al te lange tijd een werkzaam en veilig vaccin op de markt komt. Erfgoed heeft veel interesse in de industriële verworvenheden uit het verleden, maar een epidemie die vergelijkbaar is met overwonnen ziektes uit voorbije tijd laten wij liever aan ons voorbijgaan. De evolutie van het ijzer heeft onze verworvenheden versterkt, maar onze fragiele gezondheid heeft dezelfde ontwikkeling naar een ijzersterk gestel niet kunnen bijbenen.

Door de rijke oogst die het thema ijzeren constructies heeft opgeleverd, is dit laatste nummer van 2020 net als het laatste nummer van verleden jaar een dubbelnummer geworden.

Adriaan Linters opent dit nummer met een voor de industriële archeologie verwaarloosd aspect: ijzeren kerken en vooral de constructie daarvan. In het artikel wordt

duidelijk dat de wereldberoemde Eiffel meer concurrentie had dan men aanvankelijk aannam. Daarna volgt het artikel van Romain Wibaut. Hij richt zijn blik op drie metalen koepels van kerken in Brussel. Ine Wouters probeert de makers van ijzeren constructies op te sporen met behulp van hun handelscatalogi. Jur Kingma en Gerard Jacobs schetsen de historie van een speciaal soort constructie; verborgen kranen. Dit zijn kranen die niet in de buitenlucht maar in fabriekshallen zijn geïntegreerd. De problemen van het verwerken van ijzer worden verduidelijkt door het artikel van Sven Curé over de Vierendeelbrug in Hasselt, die in 1938 instortte. Adriaan beschrijft het belang van ingenieur Joseph Danly voor de ontwikkeling van geprefabriceerde ijzeren gebouwen. Deze gebouwen zijn over de hele wereld terug te vinden.

Kortom, het ijzer moeten we smeden als het heet is. Ik hoop dat u dit themanummer met veel enthousiasme zult lezen.